

COMMISSIE WELSTAND EN MONUMENTEN 2020-10

Verslag van de Commissie Welstand en Monumenten gehouden op dinsdag 26 mei 2020 (online)

Aanwezig: P. van Assche (voorzitter), de leden I. Bos, H. van Dijk, W. Galema, P. Grosfeld, H. Kijne, M. Schenk, M. Bracht (afdeling Stedenbouw), B. van Santen (vakgroep Erfgoed), M. van der Wiel (secretaris) en R. Taapken (uitvoerend secretaris)

OVERZICHT VERSLAG

- A Ingekomen stukken en mededelingen
- B Notulen Commissie Welstand en Monumenten d.d. 12 mei 2020
- C Algemeen
- D Bouwplannen
 - D1 Rosweydelaan 1 [De Meern]
 - D2 Dantelaan 2a [Oog in Al]
 - D3 2^e Daalsedijk 14 (Wisselspoor) [Tweede Daalsebuurt]
 - D4 Bernadottelaan / Monnetlaan [Kanaleneiland]
 - D5 Da Costakade 111 [Rivierenwijk]
 - D6 Koningsbergerstraat (gemeentelijk monument) [Leidseweg]
- E Nagekomen plannen
 - E1 Lundlaan 6 [Sciencepark]
 - E2 Eykmanlaan 1250 (gemeentelijk monument) [Tuindorp]
 - E3 Brucknerlaan 42 [West]
 - E4 Groenedijk 7b [De Meern]
 - E5 Horatiuslaan 4 [Rijnsweerd]
 - E6 Ockhuizerweg 18 [Haarzuilens]
- F Overige bouwplannen
 - Plannen met preadvies, lijst d.d. 20/05 2020
- G Rondvraag en sluiting

A Ingekomen stukken en mededelingen

In verband met het coronavirus kan de vergadering niet plaatsvinden in het Stadskantoor. Om te kunnen blijven adviseren en de voortgang van projecten niet te vertragen, is besloten on line te vergaderen. Betrokken architecten worden uitgenodigd deel te nemen aan de vergadering. Om de openbaarheid van de werkwijze van de commissie te garanderen, kunnen belanghebbenden of geïnteresseerden zich als toehoorder vooraf aanmelden bij de secretaris.

B Notulen Commissie Welstand en Monumenten d.d. 12 mei 2020

De notulen van 12/05 2020 worden met enkele wijzigingen vastgesteld.

C Algemeen

D Bouwplannen

D1 Rosweydelaan 1 [De Meern]

(O) *Voorlopig ontwerp nieuwbouw Koningin Beatrixschool*

Aanvraag : Stichting PCOU

Ontwerp : Cita architecten

Het bestaande schoolgebouw wordt gesloopt en vervangen door een tweelaags gemetseld volume. De vrijgekomen ruimte wordt gebruikt om het schoolplein te vergroten. Bij de toegang legt architect Doelman de gevel iets terug en is de gemêleerde steen donkerder van kleur. De betonnen luifel wordt doorgetrokken over de entree deur. Ook in de zij- en achtergevels worden de middenstukken geaccentueerd door middel van een afwijkende steen en ander metselwerkverband. Met installaties midden op het dak wordt rekening gehouden.

Conclusie

De commissie waardeert het rationele en zorgvuldig vormgegeven schoolgebouw met goede verhoudingen en details. De architect wordt verzocht de ambitie, rust en rijkdom vast te houden, maar deze laatste nog net iets op te voeren in de uitwerking van de dakrand, het metselwerk, plintmotief etc. De installaties dienen voldoende weggewerkt te worden.

De commissie ziet de ambitie van het gebouw graag terug in de uitwerking van de buitenruimte.

Een aanvraag omgevingsvergunning wordt afgewacht.

D2 Dantelaan 2a [Oog in Al]

(O) *Voorlopig ontwerp uitbreiding Tweede Marnixschool*

Aanvraag : Stichting PCOU Willibrord

Ontwerp : Mosaiek architecten

De eenlaagse bebouwing bij het tweelaagse hoofdgebouw met kap wordt gesloopt. Het hoofdvolume wordt gekopieerd, maar opgetrokken in een moderne architectuur. Het nieuwe bouwdeel verspringt ten opzichte van de oudbouw en krijgt twee nieuwe entrees. Architect Halfweg stelt voor naast de bestaande gang een nieuwe gang te leggen en hiervoor de buitengevel grotendeels te slopen, zodat deze verbrede gang kan dienen als het hart van de school. Indien de financiën niet toereikend zijn, zal de kap komen te vervallen.

Conclusie

De commissie acht het voorstelbaar om het hoofdvolume te behouden en de overige bebouwing te vervangen. Zij meent echter dat het ontwerp op twee gedachten hinkt: de referentie naar Lacaton & Vassal in Duinkerken wringt met het leefstraatconcept van Hertzberger. De tussenzone met de sloop van de oude buitenmuur vertroebelt de opzet. Daarnaast meent de commissie dat, als het budget niet toereikend is, het concept hierop aangepast dient te worden - wat mogelijk een geheel nieuwe denkrichting vereist.

Een krachtig concept vereist een consequente uitwerking, op alle onderdelen zoals materialisering.

De ambitie om circulair te bouwen wordt toegejuicht.

De commissie dringt aan op een goede inrichting van de buitenruimte, waar de aansluiting op het groene plantsoen een belangrijk onderdeel van uitmaakt.

D3 2° Daalsedijk 14 (Wisselspoor) [Tweede Daalsebuurt] 19-41660

(O) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het renoveren van de bovenbouwwerkplaats*

Aanvraag : Synchron

Ontwerp : studioninedots

(zie notulen 01/11 2016, 17/09 2019, 04/02 en 18/02 2020)

Architect Hermanns geeft een overzicht van de bouwdelen die door de ontmanteling van het bouwwerk in het zicht zijn gekomen. Het verschenen gat aan de rechter zijde van de noordoostgevel blijft behouden, evenals het raamwerk rechts in de noordwestgevel. De rechter muren van de zuidwestgevel en het kozijn rechts in de zuidoostgevel worden hersteld.

Conclusie

De commissie waardeert de gekozen renovatiestrategie. Zij kan zich vinden in de gedegen analyse en de gekozen uitgangspunten. Zoals eerder aangegeven, is het wenselijk niet te streven naar een stringente symmetrie zoals in de noordoostgevel, maar op een plek de oorspronkelijke gevel te behouden als zichtbaar onderdeel van geschiedenis van het complex. Nieuwe aanpassingen kunnen als nieuwe tijdslaag herkenbaarder worden vormgegeven, zoals de afgezaagde dagkanten bij het doorsnijden van de borstweringen.

D4 Bernadottelaan / Monnetlaan [Kanaleneiland]

(O) *Voorlopig ontwerp renovatie eengezinswoningen (laagbouw)*

Aanvraag : FiMek Estate

Ontwerp : Bloot Architecture

(zei notulen 21/01 2020)

De gemetselde penanten en het boeideel zijn bekleed met houten delen. Architect Bloothoofd geeft aan dat de vloerbanden en het vrijstaande kruis omkleed zijn met aluminium zetwerk. Op de hoek zijn twee openingen in de gesloten wand aangebracht. De borstweringen op de verdieping worden afgewerkt met colorbel of profilit.

Conclusie

De commissie meent dat het voorstel is verbeterd. De oplossing met de gesloten wand als schijf om het blok af te maken is architectonisch en stedenbouwkundig sterk, door de openingen wordt schijfwerking nog krachtiger. Voor de bekleding van de borstweringen gaat de voorkeur sterk uit naar profilit o.a. vanwege de vergelijkbare ritmiek als hout. De terugliggende lagen aanwezig in de oorspronkelijke architectuur (3^e en 4^e laag in de gemaakte analyse) behoeven meer aandacht, zoals de uitwerking van de kozijnen. Ook in het kleurgebruik kan de architectonische hiërarchie genuanceerder worden vastgelegd. De materialisering van de verdiepingsscheidingen met aluminium zetwerk wordt afgeraden; een betoncomposiet is steviger en duurzamer.

Indien het bestemmingsplan dakopbouwen toestaat, dienen deze meeontworpen te worden in verband met mogelijke toekomstige ontwikkelingen.

D5 Da Costakade 111 [Rivierenwijk]

(O) *Voorlopig ontwerp woonark ter vervanging*

Aanvraag, ontwerp en toelichting: dhr. Beckebanze /mevr. Kruseman

(zie notulen 14/04 2020)

De woonboot met een gevelcompositie met vlakken en lijnen in primaire kleuren is verder uitgewerkt. Meneer Beckbanze en mevrouw Kruseman stellen voor de vlakken eternit platen voor. De balustrade van het terras is gekopieerd van het Rietveld Schröderhuis. De antraciete kozijnen zijn van kunststof.

Conclusie

De commissie heeft waardering voor het idee en de ambitie, maar constateert tevens dat dit leidt tot een extreem lastige opgave. De referentie naar De Stijl vraagt meer dan een spel van orthogonale structuren en primaire kleuren; er moet sprake zijn van een conceptuele, meer ruimtelijke, benadering in plaats van een grafische plus een integraal doordacht concept. In het ontwerpproces krijgen eerst de vlakverdelingen en materialen vanuit de plattegrond hun plek, waarna de kleuraccenten als versterking daarvan worden bepaald. Bij De Stijl is terughoudend kleurgebruik dienstbaar aan een overtuigend ruimtelijk kader. De bouwkundige uitwerking dient een vertaling van de architectonische ambitie te zijn.

In ruimtelijke en compositorische zin worden vlakken en elementen als een stuk afgewerkt. De voorgestelde materialen zijn niet geschikt voor deze ontwerpbenadering, en er bestaan twijfels over de veroudering op langere termijn.

Indien de aanvragers hun ambitie willen waarmaken, wordt geadviseerd om ontwerptechnische expertise in te schakelen.

D6 Koningsbergerstraat (gemeentelijk monument) [Leidseweg]

(B) *Voorlopig ontwerp uitbreiding schoolgebouw*

Aanvraag : Christelijk Gymnasium Utrecht

Ontwerp : DP6

(zie notulen 12/05 2020)

Het nieuwe tussenlid is verlaagd en aan de noordwestzijde is de vliesgevel naar achteren geplaatst ten opzichte van de oudbouw. Op de begane grond loopt het glas achter de bestaande kolommen langs. Aan de noordoostgevel heeft architect Baijens het zwarte rooster ter hoogte van de dakrand doorgezet over de bestaande uitbouw. De daklichten tussen het oude en het nieuwe deel worden verbonden met behulp van een doorgaande verkenning.

Conclusie

De commissie is van mening dat door het verlagen en naar achteren plaatsen de tussenbouw voldoende ondergeschikt is ten opzichte van de bestaande architectuur. Het glas dient wel achter de kolommen te worden geplaatst om de draagstructuur goed afleesbaar te houden. Aan de binnenzijde kan de herkenbaarheid tussen nieuw en bestaand opgevoerd worden door de verschillen tussen plafondhoogtes en afwerking zichtbaar te houden. De beplating op de noordoostgevel dient beperkt te worden tot de oudbouw om oud en nieuw niet te vervlechten.

Aandacht wordt gevraagd voor het dak vanwege de zichtbaarheid vanuit de omliggende woningen.

De maaiveldinrichting met een oplossing voor het fietsparkeren wordt afgewacht.

Een aanvraag omgevingsvergunning wordt tegemoet gezien.

E Nagekomen plannen

E1 Lundlaan 6 [Sciencepark]

20-08202

(R) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het bouwen van een MRI en een OK in het WKZ*

Aanvraag : Universitair Medisch Centrum Utrecht

Ontwerp : MAS architectuur

(zie notulen 14/04 2020)

De kolommen zijn aan de bovenzijde verbreed en schuin naar voren geplaatst. De afgeronde zilverkleurige platen zijn verlengd, waardoor de plaatnaden verder van de hoeken komen.

Conclusie

De commissie realiseert zich de lastige opgave, maar meent dat de architect er nog niet in is geslaagd tegemoet te komen aan de gemaakte bezwaren. De twee kolommen zijn te bombastisch en te zwaar, en leiden tot te veel verschil in de draagstructuren van de verschillende bouwdelen van het ziekenhuis. Ook de afwerking van de beplating komt nog onvoldoende tegemoet aan de referentie.

Een meer kindvriendelijke oplossing in een betere relatie tot het bestaande gebouw wordt afgewacht. De aanvraag omgevingsvergunning wordt aangehouden.

E2 Eykmanlaan 1250 (gemeentelijk monument) [Tuindorp]

20-03584

(B) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het verbouwen van een seinhuis tot horeca D2 en het realiseren van twee terrassen*

Ontwerp : Ingenieursbureau Viwi

In de zuid- en westgevel van het voormalige seinhuis van spoorwegarchitect Van Ravesteyn worden in het kader van de herbestemming op de begane grond vensters toegevoegd, en het interieur en trappen aangepast. Achter het hekwerk op de verdieping komt een aluminium balustrade met glazen panelen.

Conclusie

Voor de aanpak van een dergelijk uniek gemeentelijk monument is een gedegen analyse vereist op basis waarvan een doordacht concept dient te worden ontwikkeld. Deze zorgvuldige restauratieve aanpak wordt in het voorstel sterk gemist.

Een pragmatisch plan, zonder rekening te houden met de bijzondere architectuur en de locatie in relatie tot het spoor, kan niet op instemming rekenen van de commissie. De aanvraag wordt voorzien van een negatief advies.

E3 Brucknerlaan 42 [West]

(O) *Vooroverleg voor het bouwen van een dakopbouw*

Ontwerp : Green Cabinet

Voor de drielaagse rij woningen uit het begin van de jaren '60 wordt een opbouw voorgesteld die afwijkt van reeds bestaande opbouwen. Het zwarte volume is afgerond en afgewerkt met horizontale delen.

Conclusie

De ambitie wordt gewaardeerd, maar ten behoeve van de rust en samenhang van het straatbeeld, de commissie adviseert vast te houden aan de uitvoering van een dakopbouw zoals reeds op enkele woningen is vergund in deze straat.

E4 Groenedijk 7b [De Meern]

IA-20-07070

(R) *Indicatieaanvraag voor het verbouwen en vergroten van een woning*

Ontwerp : CORPA

(zie notulen 31/03 2020)

De houten gevelbekleding is ook op de hoek doorgetrokken tot het maaiveld en de luifel is verwijderd. Er is afgezien van het Franse balkon en het doortrekken van de vensters tot de dakrand.

Conclusie

De commissie meent dat het voorstel niet tot verbetering heeft geleid. Een concept voor de aanpak wordt gemist, zoals voor de openingen in de uitbreiding die willekeurig geplaatst lijken te zijn. Tevens ontbreekt een duidelijke woonuitstraling en is voor deze locatie aan het historische lint een hoger architectonisch ambitieniveau vereist.

De indicatieaanvraag is niet akkoord.

E5 Horatiuslaan 4 [Rijnsweerd]

20-08031

(R) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het verbouwen en vergroten van een woning*

Ontwerp : W architectuur en ontwerpstudio

Op de eenlaagse woning komt een volume afgewerkt met grijze beplating met ingefreesde tekening.

Conclusie

Het behoud van de metselwerkvlakken als karakteristiek van de bestaande woning wordt gewaardeerd. Door een verkenning aan te brengen tussen onderbouw en opbouw wordt het concept sterker. In dit verband wordt ook geadviseerd het patroon in te klemmen tussen de horizontale banden.

De schoorsteen vraagt om een meer ondergeschikte maatvoering en vormgeving.

Een aangepast voorstel wordt afgewacht, de aanvraag omgevingsvergunning wordt vooralsnog aangehouden.

E6 Ockhuizerweg 18 [Haarzuilens]

20-15823

(R) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het vervangen van een aanbouw bij een woning*

Ontwerp : Lukas de Jong architectuur

De aangekapte uitbouw en serre worden verwijderd en vervangen door een oplopend houten volume met ongeveer dezelfde footprint.

Conclusie

De commissie meent dat bij de bestaande (typische Haarzuilens)woning een moderne aanbouw goed voorstelbaar is. De voorgestelde uitbreiding is echter door o.a. de flauwe dakhelling te dominant in relatie tot de woning. Geadviseerd wordt om uit te gaan van een eenvoudiger doosvorm die met een duidelijke verkenning loskomt van de bestaande bebouwing. Kunststofkozijnen worden in deze historische context afgeraden.

Een aangepast voorstel wordt tegemoet gezien, de aanvraag omgevingsvergunning wordt aangehouden.

F Overige bouwplannen

De plannen, genoemd in de lijst d.d. 20/05 2020, zijn met een preadvies van de secretaris aan de commissie voorgelegd. De leden van de commissie hebben na een schriftelijke ronde besloten de advisering over te nemen. De preadvisering is mede verricht op basis van de aan de verschillende beleidsniveaus verbonden criteria, zoals vastgelegd in de welstandsnota. Daarnaast wordt het plan getoetst in relatie tot de monumentale waarde.

Samenvattend:

Open : Verandering en handhaving zijn beide mogelijk, zowel naar structuur als naar architectuur.

Respect : Essentiële eigenschappen van de aanwezige bebouwings- en omgevingskarakteristiek worden gerespecteerd.

Behoud : Behoud en herstel van het aanwezige bebouwingsbeeld en versterken van de bestaande of historisch bepaalde karakteristiek van stedenbouwkundige, architectonische, landschappelijke of cultuurhistorische aard.

Stimulans: Het gebied vraagt vanwege zijn bijzondere of markante karakter extra aandacht voor versterking en stimulering van het beeld.

Indien van toepassing, zijn de aanvragen getoetst aan de (welstands)criteria, zoals geformuleerd in de welstandsnota. De lijsten zijn ter inzage op Bureau Commissie Welstand en Monumenten en in te zien via de website [http\www.welstandutrecht.nl](http://www.welstandutrecht.nl).

G Rondvraag en sluiting

De volgende commissievergadering vindt plaats op 09 juni 2020.

De voorzitter,

De secretaris,

P. van Assche

M. van der Wiel

Per 1 juli 2004 wordt de welstandsadvisering verricht op basis van de aan de verschillende beleidsniveaus verbonden criteria zoals geformuleerd in de welstandsnota 'De schoonheid van Utrecht' (vastgesteld door de raad van de gemeente Utrecht d.d. 24 juni 2004).

(O) = open **(R)** = respect **(B)** = behoud **(St)** = stimulans **(Ont)** = ontwikkelingsgebied